

Článek připomene cestování židů za války ostravskými tramvajemi

12.11 2017 11:48, Redakce, Nezařazené

Právě distribuované číslo 4/2017 časopisu Československý Dopravák se bude v historické části věnovat zajímavému tématu. Poprvé byla uceleně zpracována historie přepravy obyvatel židovské víry v období tzv. protektorátu Čechy a Moravy v síti ostravských tramvajů.

Ke zmapování této části historie ostravské tramvajové dopravy dopomohlo studium archivních materiálů a v podstatě náhodné objevení korespondence, která se této problematice týkala. Díky tomu bylo možné sestavit postupnou mozaiku represálií vůči židům za druhé světové války při cestování veřejnou dopravou tramvajemi Společnosti moravských místních drah.

Ostrava (původně Moravská Ostrava) byla významným střediskem židovského obyvatelstva. Sídlo zde měla mj. řada sionistických organizací celostátního významu. Počty lidí, kteří se k židovské víře před válkou hlásili, se v historických pramenech liší, nemělo jich být patrně více než 10.000 (v tehdejší Ostravě žilo okolo 125.000 obyvatel). Za války jich pak bylo okolo 8.000 vyvražděno v nacistických vyhlazovacích táborech.

Dříve, než byly zahájeny transporty židů do táborů smrti (z Ostravy od srpna 1942), muselo se židovské obyvatelstvo vyrovnat s celou řadou omezení, která zasahovali i do těch nejběžnějších úkonů. Týkalo se také cestování veřejnou dopravou. V Ostravě se první zákazy týkaly používání míst k sezení v autobusech a tramvajích, a to patrně od června 1940. Stejným způsobem postupoval v dané době přinejmenším také další z provozovatelů tramvajů v Ostravě - Vítkovické železárny. Další zpřísnění pravidel následovalo v říjnu 1940, a to bez toho, že by to vyžadovala celostátní vyhláška (budeme-li tedy protektorát považovat za státní útvar). Ta nařizovala všem provozovatelům tramvajů omezení vůči židům zavést až s platností od 1. 9. 1941, kdy také začali označováni jako Židé používat nechvalně proslulé žluté hvězdy. K úplnému zákazu používání veřejné dopravy v Ostravě pro židovské obyvatelstvo došlo 15. 1. 1942. Odlišná situace pak panovala v autobusové dopravě Společnosti moravských místních drah a patrně také u dalších provozovatelů v protektorátě.

Podrobnější příspěvek si mohou zájemci k danému tématu přečíst v čísle 4/2017, které se do prodeje dostává postupně od 10. 11. 2017.

Libor Hinčica

Url: [Článek připomene cestování židů za války ostravskými tramvaji](#)